

«Նոր ժամանակի կրթություն» ՀԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻԶՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Բարոյական արժեքներ

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Վարդուհի Կարապետյան

Երևան 2023

Բարոյական արժեքներ

Ժողովրդի մեծությունը չի չափվում նրա թվաքանակով, ինչպես որ մարդու մեծությունը չի չափվում նրա հասակով, միակ չափանիւշ է ծառայում նրա մտավոր զարգացումը և նրա բարոյական մակարդակը:

Ո՞ր բարոյական արժեքներն են արժևորվում կյանքում:

«Բարոյական արժեք» ասելով՝ հասկանում ենք այն վեհ գաղափարները

պատվիրանները, ուսուցումները, որոնք ապահովում են մարդու բարոյական,

առաքինի կյանքն ու նկարագիրը: Այդպիսի բարձրագույն արժեքներ են

հոգևոր-բարոյական արժեքները՝ տրված Աստծու կողմից, հաստատված Քրիստոսի պատվիրաններով, ուսուցումներով:

Բարոյական արժեքներով դաստիարակված մարդը առաքինի է, բարեկիրք: Այդպիսի մարդու նիստուկացը, գործողություններն ու արարքները, մարդկանց հետ հարաբերությունները, ամեն ինչի նկատմամբ վերաբերմունքը, յուրահատուկ են և օրինակելի: Բարոյական արժեքների ձևավորումը սկսվում է երեխայի ծնվելու հետ միաժամանակ և իրականացվում նրա ողջ կյանքի ընթացքում: Այդ գործընթացին մասնակցում են ընտանիքը, միջավայրը, եկեղեցին, տեղեկատվահաղորդակցական տեխնոլոգիաները և իհարկե հանրակրթական դպրոցը: Այդ արժեքները զարգացնելու համար, պետք է բարոյական հասկացություններ արտահայտող բառեր, արտահայտություններ օգտագործել, օրինակ՝ «սա ազնվություն է, իսկ սա անազնվություն» >>, «ազնվությունը զարդարում է ցանկացած կոչումը» >>, «աշխարհում ազնիվ մարդուց հիանալի բան չկա» .::

Բարոյական զգացմունքները արտահայտում են մարդու վերաբերմունքը դեպի մյուս մարդիկ, կոլեկտիվը և իր հասարակական պարտականությունները:

Ապրելով այդ զգացմունքները, մարդը գնահատում է ուրիշների և իր սեփական արարքները կամ հոգեա կան առանձնահատկությունները, ելնելով որոշակի բարոյականություն նից, այսինքն սկզբունքների և հասարակական վարքի նորմաների միա գումարությունից:

Մարդու առաջատար բարոյական սկզբունքներից մեկը պարտքի զգացումն է: Նրա հիմքն է կազմում մեր հասարակության պահանջմունքների ըմբռնումն ու ապրումը, որոնք ստիպողական դրդման են վերածվում անելու այն, ինչ պահանջում են կենսական շահերը: Այդ զգացումը ապրվում է նաև այն ավելի նեղ

կուլեկտիվի՝ ընտանիքի, դպրոցի, հիմնարկության, շահերի համար գործելու անհրաժեշտության գիտակցման դեպքում, ուր ապրում և աշխատում է մարդը: Մարդը ոչ միայն գիտե և հասկանում է, թե ինչու է կայանում նրա հասարակական պարտականությունները, այլև ապրում է դրանց կատարման անհրա ժեշտությունը, «ապրում է դրանցով»: Այս իմաստով Ա. Ս. Մակարենկոն գրել է, որ պարտականությունը մեզ մոտ «պարտքի հարազատ բույրն է»: Սոցիալիստական Հայրենիքի նկատմամբ սիրո զգացմունքը, որ գործնականորեն արտահայտվում է նրան ծառայելու մեջ, կոչվում է հայրենասիրություն:

Ընկերականության զգացմունքների բարձրագույն արտահայտումը բարեկամության զգացմունքն է: Բարեկամությունը չի հանգում գուտ փոխօգնությանը, աջակցմանը, շահերի ընդհանրու թյանը, չնայած, որ չի կարող գոյություն ունենալ առանց այդ պայման ների: Բարեկամության զգացմունքը դրսևորվում է դեպի ընկերը ունեցած կապվածության, նրան տեսնելու, նրա հետո խոսելու, իր մտքերը և զգացմունքները նրա հետ կիսելու պահանջմունքի մեջ: Բարեկամու թյան իսկական զգացմունքը կապված է դեպի ընկերը ունեցած բարձր պահանջկոտության հետ: Հենց դրանով, այլ ոչ թե սխալների փոխա դարձ ներմամբ է դրսևորում փոխօգնությունը բարեկամության մեջ: Բարեկամությունը մոտ, բարոյական կարևոր զգացմունք է հանդի սանում սերը: Սերը տղամարդու և կնոջ մեջ որպես զգացմունք իր ֆի զիտլոգիական հիմքով ունի ոչ միայն տոհմը շարունակելու անպայմա նական ռեֆլեքսներ, այլ նաև պայմանական կապերի բարդ Համակար գեր, որոնցում ամրապնդված է միջմարդկային հարաբերությունների վտրձը (սովորույթներ, ճաշակներ, հետաքրքրություններ, բարքեր, հա մոգմունքներ և այլն): Հենց այդ էլ դառնում է մարդկանց կողմից սիրո զգացմունքների ապրման տարբերությունների հիմնական պատճառը: Հասարակական հարաբերությունները, որոնցում առաջանում և դրսևոր վում է սիրո զգացումը, իրենց կնիքն են դնում մարդու բոլոր ապրում ների, այդ թվում նաև սիրո զգացմունքների ապրման վրա:

Սիրո իսկական զգացմունքը առաջացնում է մարդու մտավոր ֆիզիկական ուժերի ակտիվացում, ստեղծագործական վերելք: Մարդու իսկական սերը ոչ թե պասսիվություն, սեփական ապրումների աշխարհում պարփակվել պետք է առաջ բերի, այլ արթնացնի գործնականություն և եռանդ:

Բովանդակություն:

Բարոյական արժեքների բնութագրերը

Դրանք կապված են մարդու հիմնարար հույզերի հետ

Վերացական են, դրանք կարևոր են

Դրանք անհատական են և կուլեկտիվ

Նրանք հիերարխիկ են

Դրանք պատմական են

Դրանք կարող են տարբեր լինել ըստ յուրաքանչյուր մշակույթի

Դրանք ֆանաչվում են համապատասխան

Կարող է բխել կրոնից

Բարոյական արժեքների ձևավորում

Վերակազմավորում

Բարոյական արժեքների օրինակներ են

Սեր

Ընկերություն

Խիղճ

Հարգանք

Բարություն

Առատաձեռնություն

Խոնարհություն

Ազնվությունը

Արդարադատություն

Քաջություն

Բարոյական արժեքներ, դրանք գաղափարներ և համոզմունքներ են,

որոնք մարդիկ ունենում են այն մասին, թե ինչ վարք է նիւտ, և

ինչ վարք է սխալ: Ասում են, որ մարդն ունի բարոյական արժեքներ,

երբ ունի սովորույթներ և նորմեր, որոնք համարվում են դրական և լավ ուրիշների բարեկեցության համար:

Բարոյական արժեքների օրինակներն են անկեղծությունը,

առատաձեռնությունը, հարգանքը, բարությունը :

Մրանք վարք են, որոնք լավ են համարվում: Հետևաբար, այս տեսակի

արժեքներ ունեցող անձը բարոյական է:

Դիրքն անբարոյական անձնավորություն է, այսինքն ' նա սխալ վարք ունի:

Արժեքները մի շարք նորմեր են, որոնք կարգավորում են համայնքի և այն կազմող անհատների գործունեությունը:

Դրանք թույլ են տալիս տարբերակել լավը վատից, վատը լավից:

Ինչ վերաբերում է կոնկրետ բարոյական արժեքներին,

դրանք բացարձակ արժեքներ են, որոնք կապված են բարու և չարի հետ:

Դրանք կախված են յուրաքանչյուր հասարակության մշակութային շրջանակից,

ուստի ժամանակի հետ փոփոխվում են:

Յուրաքանչյուր մարդ ինքնուրույն որոշում է ապրել, ապրել բարոյական արժեքների շրջանակի համաձայն, որպեսզի այդ որոշումն ընդունվի ազատ և անկախ:

Այս տրամադրվածությունը մեզ կհանգեցնի շատ ավելի մարդկային կատարողականի, և մենք ավելի լավ մարդ կլինենք::

Բարոյական արժեքների բնութագրերը

Բարոյական արժեքները և, ընդհանուր առմամբ, արժեքների ամբողջ շրջանակը, ունեն մի շարք ընդհանուր հատկություններ, որոնք հեշտությամբ կարելի է հանաչել ' արժեքները տարբերելու վարձային այլ ձևերից:

Այս բնութագրերի համապատասխանությունը սովորաբար շատ ակնհայտ է, բայց պարտադիր չէ, որ բոլորը բավարարվեն ' ստանդարտը որպես արժեք դիտարկելու համար:

Այս հիմնական բնութագրերը հետևյալն են.

Դրանք կապված են մարդու հիմնարար հույզերի հետ

Բարոյական արժեքները բնութագրվում են, քանի որ դրանք անմիջականորեն կապված են մարդու էական հույզերի հետ: Այս կատեգորիայի մեջ կան սեր, հավատարմություն, մեղավորություն և գայություն:

Վերացական են

Դա այդպես է, քանի որ դրանք մտավոր կառուցվածքներ են, որոնք սկսվում են իրերի մեկնաբանությունից՝ հաշվի առնելով անհատի մշակութային շրջանակը և նրանց սեփական կյանքի փորձը:

Դրանք կարևոր են

Վարքի այս օրինակաչափությունները թույլ են տալիս մեզ «լավը» «վատից» տարբերել՝ դրանով իսկ իմաստ տալով բուն կյանքին և հետապնդելով մարդկանց գերազանցումը:

Դրանք անհատական են և կոլեկտիվ

Ձևայած դա հակասական է թվում, կան որոշակի արժեքներ, որոնց դրսևորումը կլինի հավաքական (հասարակության շրջանակներում), իսկ մյուսները՝ ավելի անհատական տեսական՝ ըստ յուրաքանչյուր անհատի տեսակետի:

Նրանք հիերարխիկ են

Բարոյական արժեքներն աշխատում են առաջնահերթ կառուցվածքով, քանի որ յուրաքանչյուր մարդ և յուրաքանչյուր հասարակություն դրանք կազմակերպում է ըստ իրենց կարևորության՝ բուրգի գագաթին դնելով նրանց, ովքեր առավել կարևոր են գործողությունների և վերաբերմունքի կազմաձևման համար:

Դրանք պատմական են

Արժեքները մարդկանց և հասարակությունների էվոլյուցիայի և հասունության գործընթացի արդյունք են: Ահա թե ինչու դրանք հիմնարար տարրեր են ժողովրդի մշակույթի սահմանադրության մեջ:

Դրանք կարող են տարբեր լինել ըստ յուրաքանչյուր մշակույթի

Հաշվի առնելով դրանց պատմական առանձնահատկությունը՝ բարոյական արժեքները տարբեր են՝ կախված այն հասարակությունից, որտեղ դրանք արտահայտվում են:

Ձևայած կան ընդհանուր տարրեր, բայց յուրաքանչյուր մշակույթ գարգացնում է իր պատկերացումները, թե ինչն է ճիշտ կամ սխալ, և այդ հասկացություններից կառուցվում է բարոյական արժեքների համակարգ, որը դրան արձագանքում է:

Դրանք ճանաչվում են համապատասխան

Արժեքների այս տեսակը բնութագրվում է նրանով, որ հիմնված է մարդկային ամենաէական հույզերի վրա: Այդ պատճառով մարդիկ, ընդհանուր առմամբ, ընդունում են այդ արժեքների գերակայությունը մյուսների նկատմամբ:

Սրանք արժեքներ են, որոնք վերաբերում են համակեցության հիմնական զգացողություններին. Այդ պատճառով բոլոր մարդկության համար հեշտ է համարել դրանք շատ կարևոր:

Կարող է բխել կրոնից

Կրոններին բնորոշ է ուղեցույցների և ուղեցույցների պարունակությունը՝ կապված այն բանի հետ, թե ինչպես պետք է վարվեն այդ դավանանքի հետ նույնացող մարդիկ:

Այս օրենսգրքից, որպես կանոն, սահմանում է, թե որն է ճիշտը և ինչը սխալ՝ համաձայն կասկածի տակ դրված հավատքի, այնպես որ դրանք կարող են համարվել բարոյական արժեքների աղբյուր, որոնք գործում են որպես անհատների վարքը պայմանավորող ուղեցույց:

Քանի որ կրոնը սերտորեն կապված է որոշակի հասարակության մշակույթի հետ, վարքի օրենսգրքից նույնպես կախված կլինի որոշակի համատեքստից: Օրինակ՝ սա է պատճառը, որ որոշ դավանանքներ ճիշտ են համարում բազմակնության մեջ ապրելը, իսկ մյուսները՝ սխալ:

Բարոյական արժեքների ձևավորում

Ինդիվիդուալ ժամանակի ընթացքում անհատի կամ հասարակության արժեքային շրջանակը աստիճանաբար կառուցվում է:

Սա նշանակում է, որ դրանք նախօրե չեն, որոնք ապրում են անհատների գենետիկ կոդում, այլ ավելի շուտ, որ դրանք մոդելավորվում են ամբողջ կյանքի ընթացքում փորձի կուտակմամբ:

Այս իմաստով բարոյական արժեքները փոխանցվում են սերնդեսերունդ, ինչը կարևորում է կրթության կարևորությունը ինչպես ընտանիքի ներսում, այնպես էլ դպրոցական միջավայրում, քանի որ երկու միջավայրերն էլ հանդիսանում են հիմնական ուսուցման օղակները: մարդիկ

Մեկ այլ աղբյուր, որի մեջ անհատը դաստիարակվում է արժեքներով, որոշ դավանանքի կամ հոգևոր հոսանքի պրակտիկայում է, քանի որ այն մեծապես ազդում է այն բանի վրա, թե ինչպես պետք է մարդ իրեն պահի՝ համաձայն այդ ժողովի հղումային համակարգի:

Նույնը տեղի է ունենում այն ժամանակ, երբ անձը միանում է կազմակերպության կամ խմբի: Այս պահին նրա անձնական արժեքները պետք է լինեն բնածին և հարմարեցված խմբի արժեքների շրջանակին, որպեսզի նա կարողանա հանգիստ լինել և զարգացնել պատկանելության զգացում:

Հաշվի առնելով այս ամենը, կարևոր է նշել, որ արժեքների շրջանակը կարող է փոփոխվել և վերադասավորվել, քանի որ մեկը ավելի շատ կյանքի փորձ ունի:

Դա պայմանավորված է նրանով, որ հանապարհին ինչպես ուրիշների, այնպես էլ շրջակա միջավայրի մոդելավորման ազդեցությունը փոխում է այս սխեման և ի վիճակի է այն հարմարեցնել ինչպես պատմական պահին, այնպես էլ յուրաքանչյուր անհատի հանգամանքներին:

Բարոյական արժեքների օրինակներ

Բարոյական արժեքներն այն վարքագիծն են, որը մարդուն ապահովում է կյանքի զգացողությամբ, որով նա ձգտում է կատարելագործել իր մարդկային որակներն ու արժանապատվությունը, ուստի որոշ արժեքների կամ այլ արժեքների կից կյանք վարելը անհատական և ազատ որոշում է:

Արժեքները գոյակցում են անհատների մեջ, և ներքին բախումներ կարող են առաջանալ՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուրին տրված կարևորությունը: Խմբում տարբերությունն առավել ուժեղավ է, քանի որ յուրաքանչյուր մարդ փոխանցում է առաջնահերթությունների և կարևորության տարբեր կարգ:

Հիմնական բարոյական արժեքները հետևյալն են.

Սեր

Դա, թերևս, բարձրագույն արժեք է, քանի որ բացահայտում է հատուկ նշանակության վերաբերմունքի մի շարք այլ էակի նկատմամբ, հաշվի առնելով, որ այն ունի շատ բարձր անձնական անճախախտություն: Սեր: Դա ամենավեհ ու հաղթականն է բոլոր կրքերից: Բայց ամեն ինչ հնազանդեցնող նրա ուժը անսահման մեծահոգության մեջ է, գրեթե գերզգայական անճախախտության մեջ:

Ընկերություն

Դա այն է, երբ երկու անձանց կամ մարդկանց խմբի միջև կա անճախախտյիլ հուզական կապ, որը նրանց թույլ է տալիս ներդաշնակ հարաբերություններ հաստատել:

Հարգանք

Պա եկրպարուն է առարկայի, հանգամանքի կամ անձի, այդ թվում ՝ ինքն իրեն ընդունելը և գնահատելը: Արժեքի տակ գործելը խանգարում է մյուսին նվաստացնել կամ վնասել, քանի որ դու միշտ գործում ես իսկական ուշադրության ներքո:

Բարություն

Պա այն որակն է, որ ունի մարդ արարածը լավը լինելու, ուրիշներին և իր շրջապատին ցույց տալու համար, որ նա կարող է գործել նրանց օգտին ՝ ցուցաբերելով մեղմություն և բարձր անշահախնդրություն:

Առատաձեռնություն

Պա այն վերաբերմունքն է, որի միջոցով դուք ինքներդ ձեզ տալիս եք ՝ առանց դրա դիմաց ինչ-որ բան ակնկալելու, նպատակ ունենալով օգնել նրանց, ովքեր դրա կարիքն ունեն:

Ազնվությունը

Պա որակ է, որի միջոցով անձը գործում է ստից և խաբեությունից հեռու, այդ պատճառով էլ նա թափանցիկ է իր վարքագծում և միշտ կապված է հեմարտությանն ու պատկանությանը. Արդարադատություն

Պա այն վարքն է, որի ներքո անձը արդար է կամ արդար, հաշի առնելով, որ դա սկսվում է բանականությունից և արդարությունից:

Քանի որ բարոյական արժեքները վարվելակերպի ուղեցույցներ են, որոնք թույլ են տալիս տարբերել բարին չարից և գործել ըստ այդմ, բարեգործության միջոցով ուրիշների հետ առատաձեռն անձը և նաև աջակցում է նրանց, ովքեր պահանջում են, արդար որոշումներ կայացնում և միշտ ապրում են: հեմարտությանը կցված է այն մարդը, ով գործում է բարոյական արժեքների ներքո: Ազնվությունը մեր ժամանակի իսկական արխատիրատությունն է: Ազնվությունը զարդարում է ցանկացած կոչումը, ինչպես նաև գործողությունների լավագույն և միևնույն ժամանակ ամենահիշատակալի է:

Քաջություն

Մարդը համարձակություն է ցուցաբերում, երբ որոշում է կայացնել գործողություն ՝ անկախ դրա մեծ դժվարությունից կամ դրա առաջացրած վախից: Այս բարոյական արժեքը շատ օգտակար է ապրուստի համար, քանի որ այն անմիջականորեն կապված է այն կյանքի նպատակներին կենտրոնանալու և ձգտելու հետ, որոնք մենք ինքներս ենք դնում:

Խիզի

Մարդը հանդիսանում է այն, ինչ նա դառնում է միայնակ մնալով ինքն իր հետ: Իսկական մարդկային էությունը նրա մեջ արտահայտվում է այն ժամանակ, երբ նրա արարքների շարժիչը ոչ թե ինչ-որ մեկն է, այլ նրա սեփական խիղճը: Խիղճը մեր ներքին դատավորն է, որն անսխալ վկայում է այն մասին, թե մեր արարքները որքանով են արժանի մեր մերձավորների հարգանքին կամ պարսավանքին: Խիղճը բարոյախոսական լավագույն գիրքն է այն բոլորից, ինչ մենք ունենք, նրա մեջ պետք է հանախակի նայել: Բարձրագույն դատարանը խղճի դատարանն է:

Բարոյական բարձր արժեքները արտահայտված են նաև գրականության մեջ:

Գրականության բոլոր մեծ երկերի հիմքում դրված է նաև բարոյական բարձր մի խղճալ, որի հետ էլ զգալիորեն կապված է նրանց հմայքը: Բելինսկին Պուշկինի մեծագույն արժանիքներից մեկը տեսնում էր այն բանում, որ նրա պոեզիան կարող է «կրթել և զարգացնել ոչ միայն գեղագիտական, այլև բարոյական զգացմունք», որ նրա պարոսը կայանում է «մարդու ներքին գեղեցկության և հոգին հմայող մարդասիրության մեջ»: Թունանյանի ստեղծագործության մեջ ևս մենք տեսնում ենք, թե ինչպես բանաստեղծի կողմից դրվատվող գեղեցիկը հմայիչ է նաև իր բարոյական նկարագրի բարձրությամբ, բարոյականը հանդես է գալիս իբրև գեղեցիկ, անբարոյականը՝ այլանդակ Գեղարվեստն ու անբարոյականությունը անհամատեղելի են: Արվեստի մեջ երբեք չի կարող պոետականացվել չարիքը, կեղծիքն ու անբարոյականությունը, որովհետև նրանք հակադիր են գեղեցկության, էսթետիկայի բուն էությանը, իսկ արվեստն իր բնույթով միշտ գեղագիտական է:

Սակայն մարդկանց բարոյական ըմբռնումները ևս դասակարգային և պատմական բնույթ ունեն: Տարբեր դասակարգերի մոտ նրանք երբեմն ուղղակի հակադիր են լինում, տարբեր դարերում՝ էապես փոխում են իրենց բովանդակությունը: Զարմանալի չէ, որ հին հասարակարգին, տիրապետող բարոյական հասկացություններին հակադրվող նոր արվեստը, որն իր հետ բերում էր ավելի առաջավոր բարոյական սկզբունքներ, հնի պաշտպանների կողմից հանախ հռչակվել է «անբարոյական»: Քուչակի փայտկները՝ ազատ սիրո պաշտամունքով, հոգևոր և մարմնական գեղեցկության դրվատումով, կարող էին, իհարկե, եկեղեցու կողմից անբարոյակա նություն համարվել: Բայց իրականում, աշխարհի իրենց լայն հու մանիստական ընկալումով, մարդու զգացմունքների և գեղեցկության նկատմամբ հարգանք և սեր հրահրելու ուժով այդ պոեզիան արտահայտում էր ժողովրդական բարոյականության առաջավոր ձգտումները, լիարժեք, գեղեցիկ կյանքի ըմբռնումը: Նույն երևույթը ավելի լայն չափերով մենք տեսնում ենք եվրոպական Վերածնության արվեստում, որն ի հակադրություն եկեղեցու միաստի կային, ասկետիզմին, սովորեցնում էր գնահատել կյանքն ու մարդուն, պայքարել նրա իրական և ոչ թե երևակայական երջանկության համար:

Մ. Գորկին մի առիթով գրել է. «Էսթետիկան ապագայի էթիկան է»։ Սա նշանակում է, որ արվեստը ոչ միայն արտացոլում է ժամանակի բարոյական ըմբռումները, այլև ստեղծում է բարոյա կան այնպիսի իդեալներ, որոնք պետք է լիովին իրականանան ապագայում: Բիտեղով կյանքի տվյալներից, այդ իդեալները միա ժամանակ բարձրանում են առօրյա իրականությունից, ստանում են օրինակելի տիպարի արժեք:

Մարդը միշտ բարոյական ընտրություն ունի: Բարոյական ընտրությունը մարդու կողմից գիտակցված որոշում է, դա պատասխան է «Ի՞նչ անել» հարցին. Անցնել կամ օգնել, խաբել կամ ասել ճանարտությունը, ենթարկվել գայթակղությունը կամ դիմակայել: Կատարելով բարոյական ընտրություն ' մարդն առաջնորդվում է բարոյականությամբ, կյանքի մասին սեփական պատկերացումներով: Պատիվ, արժանապատվություն, խիղճ, հպարտություն, ազնվություն, հարգանք, քաջություն, բարություն. Սրանք այն հատկություններն են, որոնք օգնել են մարդկանց բոլոր ժամանակներում պաշտպանել իրենց երկիրը թշնամիներից:

Բարոյական արժեքները չեն հնանում , նրանք ապրում են յուրաքանչյուր մարդու մեջ:

Կարևորն այն է, որ մարդ իրենից առաջ արժանի լինի իր կյանքին: